

PRZESŁANIEC (5) *sb m*

Oba e prawdopodobnie jasne (tak w przesłać oraz -ec); a jasne.

sg N przesłaniec (1). ◇ G przesłańca (1). ◇ [A przesłańca.] ◇ I przesłańc(e)m (1). ◇ pl N przesłańcy (2), [przesłańcowie, przesłańce]. ◇ [G przesłańc(o)w. ◇ A przesłańce. ◇ I przesłańcami.]

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (dwa z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

Wysłannik posłany przed kimś, poprzedzający kogoś innego (w celu pełnienia misji religijnej); praecursor Vulg, Cn; anteambulo, antecessor, praeminister, praeventor, prodromus Cn (5) :

przesłaniec czyj [= kogo poprzedza] [w tym: G pron, [pron poss]] (1): SkarKaz 118b; [precursorem tui <angelum> przełanca thwego ktori przed tobv pojdze/ to iest angiola TomZbrudzBrul Ex 33/2; WujBib Ex 33/2].

W porównaniu (1): ktorzy [Heliasz] ielcze nie vmárł/ y nie vmrze aż przed ładnym dniem/ gdy przyźcie wtore Páná nálzego vprzedzi/ y przełńńcem iego/ iáko ś. Ian w pierwłzym/ zołtanie. SkarKaz 118b.

[Zwrot: »posłać przesłańca«: Idź [...] do źemie którám przyśiągł Abráhámowi/ Izáákowi/ y Iákobowi/ mówiąc: Naśieniu twemu dam ią: y pošlę przełńńcá twego Anyoła WujBib Ex 33/2.]

Przen (3) :

[przesłaniec przed czym: y przeto/ Słowo Boże iest iákoby nieiakim przełńńcem/ pod [errata zmienia: przed] Swiętołciámi. HerbOdpow Dd5.]

przesłaniec czyj [= kogo poprzedza] (1): Potym fię vkaże [...] ná powietrzu znák Syná człowieczego/ to iest/ krzyż Iezufow [...]/ ktorzy będzie iáko przełńńniec tego/ ktorzy ná nim dla swiętá niewdzięcznego ćierpiał. SkarKaz 5b.

W porównaniach (1): SkarKaz 5b cf przesłaniec czyj, [HerbOdpow Dd5 cf przesłaniec przed czym].

a) *O innowiercach traktowanych jako wysłannicy szatana [w tym: czyj (= przez kogo posłany): G sb i [pron] (1), ai poss (1)] (2) : [tak też y Antichriřt/ ktorzy iuż niemáło ma Przełńńńcow/ podobno nie dlugo przyść nieomieszka. HerbOdpow I3v, Hh5v.]*

Wyrażenie: »przesłaniec antychrystowy (a. [antychrystusowy]), antychrysta, [szatański]« [szyk 1:1] (1:1): WujJud 238; y iáwnie Arryany łwemi vłty potępił [św. Antoni]: powiádaiąc iřz to łą przełńńńcy Anthychryřtowi. SkarŻyw 57; [nierozumiałbyś o nich [ministrach]; żeby iuż ći byli Antichriřtem: [...] ále iř łą Przełńńńcámi iego/ y iemu drogę śćielą HerbOdpow Aa6v, I3v marg, Aa8, Gg5v; ArgWyklad 42/63; WujBib 950b; Piřzą w Pořtyllách łwoich/ iáko Kořćioł Boży przełńńńdowali [...] Domicianowie y Neronowie/ trapili Heretykowie/ y inřzy Szátáńńcy przełńńńcowie. GrzegŻarnPos 1597 75 (Linde)].

Szereg: »przesłaniec i pomocnik« (1): Widziřł tedy że Pan Chriřtus w kořćiele łwoim tę pozwierzchnią ofiarę chce mieć/ aż do Antichriřtá/ [...] ktorego Antychriřtá przełńńńcy y pomocnicy wy ielstećie. WujJud 238.

a. *O Janie Chrzćicielu [czyj (= kogo poprzedza)] (1) : RAcz to nam łpráwić/ prošimy ćię włzechmogący BOże/ áby czeladká twoiá/ [...] chwyćiwłzy fię náuki błogołławionego Ianá Chrzćiciela/ przełńńńcá (y męczenniká) twego/ do onego bełpieczny przyřtęp miałá LatHar 442.*

[Wyrażenie: »przesłaniec Pana Chrystusow«: W ktorey [ewangelii] nam czas y mieyŃce/ Ńposob y początek/ y Ńumę Kazánia Ianá S. przesłáná Páná CHryŃtuŃowego/ przed oczy przekłáda *WujPosN* 1584 37.]

Synonimy: *przedbiegacz, przedbiegun, przedchadzacz, przedesłaniec, uprzedzacz.*

ALKa